

PROJEKT DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno: **Bc. Veronika Hrnková**

Osobní číslo: **39060697**

Imatrikulační ročník: **2017**

Předběžný název diplomové práce: **Jaká je role asistovaného kontaktu v systému náhradní rodinné péče v ČR**

Formulace a vstupní diskuze problému

Pěstounská péče je jedna z forem náhradní rodinné péče, která umožňuje dětem, které nemohou vyrůstat ve své biologické rodině, i nadále žít v prostředí, co nejvíce podobné běžné rodině. Občanský zákoník jasně definuje, že nemůže-li o dítě osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovi. Pěstounská péče je dle legislativy nadřazena péči ústavní. (Zákon 89/2012, §959)

Rodiče dětí, umístěných v náhradní rodinné péči (NRP), jsou na základě rozhodnutí příslušného soudu zbaveni možnosti výchovy a výživy dítěte, nicméně však i nadále zůstávají právními zástupci dítěte, a i nadále nejsou přerušeny žádné příbuzenské vazby. Tato forma NRP prošla řadou změn, jednu z největších přineslo právě přijetí nového občanského zákoníku v roce 2012 (účinnost 2014) konkrétně se pěstounskou péčí zabývá oddíl 2, §958 - §970. Společně se zákonem o sociálně-právní ochraně dětí nově a důsledněji pracuje s pojmem „identita dítěte“. (Zákon 359/1999, §960)

Abychom správně pochopili obrat „důsledněji“ je potřeba zmínit, že do přijetí nového občanského zákona neexistovaly doprovázející organizace, které pěstounům v současné době odborně pomáhají. Provází je mnohdy složitými oblastmi výchovy dětí v NRP. Tedy přestože pěstouni měli, dle zákona o sociálně právní ochrany dětí, povinnost identitu dětí budovat, často si v praxi s tímto úkolem nevěděli rady, či dokonce tuto identitu vědomě u dětí potlačovali. Právě doprovodné organizace se staly pro pěstouny oporou při práci s historií dítěte a zároveň také dohlíží na správný proces budování identity. (Zákon 359/1999, §47a)

„Dítě v NRP potřebuje pochopit svou minulost, vyléčit trauma způsobené jeho příbuznými nebo ztrátou nejbližších. Dítě by nemělo žít v obavách o rodiče, v pocitu, že zavinilo rozpad rodiny nebo že by mělo své biologické rodině nějak pomáhat.“ (Bond 2007)

Český psycholog Jeroným Klimeš uvádí, že: *„Je těžké si představit, jak dítě subjektivně prožívá slabou identitu či nespokojenost se sebou samým. Pevný pocit identity zakotvuje člověka ve světě, dává mu místo a smysluplný výhled do budoucna.“ (Klimeš, 2005)*

Na základě těchto zákonů vyplývá pro pěstouny povinnost udržovat kontakt dítěte s jeho biologickými rodiči a příbuznými. *„Rodiče mají právo se s dítětem osobně a pravidelně stýkat i právo na informace o dítěti, ledaže soud z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodne jinak.“ (Zákon 89/2012, §960)*

Velkou roli dle mého názoru v této oblasti hrají již výše zmíněné doprovázející organizace, neziskové organizace (NNO) pověřené sociálně-právní ochranou dětí. Toto pověření vydává příslušný krajský úřad na základě zákona o sociálně-právní ochraně dětí, ten ukládá za povinnost pověřené organizace: pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů, pořádání přednášek a kurzů na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů, uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče (PP), poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, vyhledávání vhodných adeptů pro PP a osvojení a poskytování odborného poradenství žadatelům o PP či osvojení. (Zákon 359/1999, §47a)

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí upravuje povinnost uzavřít s doprovázející organizací dohodu o výkonu pěstounské péče (DVPP). Tato dohoda je uzavírána mezi organizací a pěstouny. Upravuje naplňování práv a povinností pěstouna, který ze zákona vyplývá. Zároveň definuje systém vzájemné spolupráce a mapuje průběh pobytu dítěte v pěstounské péči. (Zákon 359/1999, §47b)

Tyto neziskové organizace poskytují pěstounům odborné školicí, poradenské a podpůrné služby. Jednou z nepostradatelných náplní těchto organizací je zprostředkování kontaktů pěstounů s dětmi a jejich biologickými rodiči, v praxi nazývané jako „asistovaný kontakt“. Jedná se o kontakt, který se uskutečňuje pod dohledem klíčového pracovníka doprovázející organizace. Ten zabezpečuje vhodné prostředí pro všechny účastníky kontaktu pěstoun-dítě-rodíč. (Kocourková, 2018)

Ze zkušeností to jsou právě boje o roli „rodiče“ mezi biologickými rodiči a pěstouny, které neumožňují tyto kontakty vést formou dohody mezi rodiči a pěstouny, ale prostřednictvím NNO. Což často má negativní dopad na běžné fungování dítěte. Dítě se tak ocitá ve velmi nestabilním a nevyrovnaném prostředí. (Uhlířová, 2014)

Tuto tematiku jsem si pro svou diplomovou práci vybrala, protože současné nastavení asistovaných kontaktů vnímám jako kontraproduktivní. Jako klíčová pracovnice doprovázející organizace se často potýkám s otázkami: Jaké dopady mají asistované kontakty na dítě? Jak celou situaci vnímají samotní pěstouni, u kterých převládají povinnosti nad právy? Jaká je motivace samotných rodičů v udržování kontaktu s dětmi a často negativní postoj k osobám pečujícím? Právě dlouhotrvající spory rodičů s pěstouny často vyústí v podání návrhu o úpravě styku k příslušnému soudu, který často rozhoduje v souladu se zákony, s ohledem na práva rodičů, ale mnohdy je opomíjen nejlepší zájem dítě ale také stabilita a následná motivace pěstouna pečovat.

Cíl DP projektu

Cílem projektu je zjistit současnou praxi v poskytování asistovaných kontaktů ve světle současné právní úpravy sociálně-právní ochrany dětí a možnosti změn vedoucích k naplňování nejlepšího zajmu dítěte tak, jak je chápán v legislativě. Tento cíl jsem vybrala s ohledem na to, že se asistované kontakty dle mého čím dál tím víc dostávají do popředí kritiky a skeptického nahlížení nejen kvůli těžkému chápání spojení „nejlepší zájem dítěte“, ale také ve velké nerovnosti v právech a povinnostech mezi pěstouny a samotnými biologickými rodiči. Častokrát povinné kontakty dětí s biologickými rodiči nezohledňují v první řadě zájem dítěte a kontakt již od prvopočátku postrádá svůj hlavní smysl. Z mé vlastní zkušenosti je následně pro samotné pracovníky, ale také rodiče náročné tyto kontakty podporovat i přes to, že je k tomu aktuální legislativa vybízí. Úkolem této práce bude především zmapovat zkušenosti s asistovanými kontakty v jednotlivých neziskových organizacích v rámci ČR a jejich porovnání. Následné zasazení do kontextu s platnou legislativou, metodikami, manuály a nalezení vhodných aktuálních a praktických doporučení ke změně v poskytování těchto kontaktů.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaká je role asistovaného kontaktu v náhradní rodinné péči v ČR

Výstup z výzkumu by měl pojmenovat tyto dílčí výzkumné otázky:

Jak vnímají asistovaný kontakt biologičtí rodiče?

Jak vnímají asistovaný kontakt pěstouni?

Jak vnímají asistovaný kontakt děti?

Jak vnímají asistovaný kontakt klíčový pracovníci, kteří kontakty vedou?

Jaký vliv má současná legislativa na institut asistovaného kontaktu?

Jaká jsou rizika kontaktu dětí v NRP s biologickými rodiči?

Jaké jsou dopady kontaktů s biologickými rodiči u dětí v NRP?

Teoreticko-metodologické východisko, pracovní postupy, resp. výzkumné metody a techniky

V úvodní teoretické části se zaměřím na definici základních důležitých klíčových slov, která jsou potřebná k uchopení celého tématu - „identita dítěte“, „vztahová vazba“, vymezení samotného pojmu „asistovaný kontakt“ a „dlouhodobá zprostředkovaná pěstounská péče“. Jedná se o pojmy, které jsou důležitými výchozími body pro lepší pochopení procesů a dopadů asistovaného kontaktu.

Důležitou oblastí, kterou je potřeba zmínit, je legislativní ukotvení. Zde se bavíme o zákonech vymezujících komplexně náhradní rodinné péče, nikoliv samotný asistovaný kontakt. Ten je z hlediska platných zákonů uveden pouze jako „povinnost udržovat kontakt dítěte s biologickými rodiči“. Formy kontaktů, tedy včetně asistovaného, je zpracován převážně v metodických doporučeních např. Kocourková a Uhlířová, Kontakt dětí v NRP s biologickými rodiči, které vypracovávají neziskové organizace za podpory nadací. Všechny tyto metodiky jsou dostupné na stránkách doprovázejících organizací a nadací (Velký vůz Sever, Amalthea a jiné). K lepšímu pochopení všech souvislostí se vznikem a vedením asistovaného kontaktu je nutné pracovat právě s těmito metodikami, které se podrobněji

zabývají nejen vývojovou psychologií dítěte, ale také příklady dobré praxe, které jsou nezbytnou součástí ke správnému vedení kontaktů.

Praktické části diplomové práce využijí kvalitativní metody zkoumání „*Kvalitativní metody využíváme k odhalení a porozumění jevů, o kterých toho moc nevíme, ale zároveň o rozšíření poznatků o jevech, o nichž již něco víme. Kvalitativní metody nám oproti kvantitativním metodám umožňují získání detailních informací o zkoumaném jevu.*“ (Strauss, Corbinová 1999)

Pro své potřeby využijí polostrukturované rozhovory. Jelikož se jedná o velmi specifické a citlivé téma, které přináší velké množství otázek a nových pohledů, je tato forma nejvhodnější. Umožňuje autentický pohled respondentů na danou tematiku. Polostrukturované rozhovory se vyznačují souborem předem připravených otázek / témat, které je možné pokládat v libovolném pořadí. (Reichel, 2009). Umožňují tak výzkumníkovi variabilně a flexibilně reagovat na respondenta. Všechny rozhovory budou nahrávány pomocí diktafonu, po předchozím souhlasu respondentů.

Účastníky výzkumu budou respondenti z neziskových organizací v rámci ČR. Ráda bych oslovila první řadě organizace v rámci Karlovarského kraje, ve kterém sama jako klíčová pracovnice působím. V současné době působí ve zmíněném kraji pět organizací zabývajících se oblastí NRP. Dále bych pak oslovila organizace Středočeského a Pardubického kraje, se kterými naše organizace spolupracuje. Na základě spolupráce s těmito organizacemi bude sběr potřebných dat snazší. Respondenty by byly všechny zúčastněné strany tedy pěstouni, biologičtí rodiče, děti a klíčový pracovníci. Rizikovou skupinou jsou jednoznačně děti s ohledem na jejich věk a nejistou možnost s nimi rozhovory uskutečnit. Mezi další rizikovou skupinu patří také samotní biologičtí rodiče. Ze zkušeností je často náročné, aby se rodiče dostavili na samotné asistované kontakty, natož na předem domluvené rozhovory. Pro samotný výzkum je ale zařazení těchto dvou skupin důležitý, vytvoří tak ucelený náhled na poskytování asistovaných kontakt

Předběžná bibliografie:

BOND, Henrietta. *Ten Top Tips for Managing Contact. British Asspciation for Adoption and Fostering*, 2007. ISBN: 978-1905664207.

BOWLBY, John. *Vazba, teorie kvality raných vztahů mezi matkou a dítětem*. Praha: Portál, 2010. ISBN: 978-80-7367-670-4.

BRISCH, Karl Heinz. *Poruchy vztahové vazby*. Praha: Portál, 2011. ISBN: 978-80-7367-870-8

BUTULOVÁ, Bronislava. *Manuál služby asistovaný kontakt*. Brno: Sdružení pěstounských rodin, 2013. Dostupné ze dne 13.05.2020 z [www <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/odborna-knihovna/manual-sluzby-asistovany-kontakt-24511.html>](http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/odborna-knihovna/manual-sluzby-asistovany-kontakt-24511.html)

KOCOURKOVÁ, Jana. *Kontakt dětí v náhradní rodinné péči s biologickou rodinou*. Chrudim: Amalthea z.s. ve spolupráci s Latus pro rodinu o.p.s., 2018.

KLIMEŠ, Jeroným. *Budování identity*. Portál: Praha, 2005.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-637-3.

NADAČNÍ FOND J&T. *Právní a finanční aspekty doprovázení pěstounských rodin*. Nadační fond J&T: Praha, 2013.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha: Grada. 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

STRAUSS, Anselm. L, CORBINOVÁ, Juliet M. *Základy kvalitativního výzkumu*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X.

UHLÍŘOVÁ, Veronika. *Kontakt dítěte v náhradní rodinné péči s biologickou rodinou*. Nový Bor: Velký vůz Sever, 2014.

VÁGNEROVÁ, M. Marie. *Psychický vývoj dítěte v náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, o.s., 2002. ISBN: 978-80-87455-14-2.

Zákony a vyhlášky:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Použité zkratky:

NRP - náhradní rodinná péče

NNO - nezisková organizace

PP - pěstounská péče

DVPP - dohoda o výkonu pěstounské péče

AK - asistovaný kontakt

PŘÍLOHA Č. 2

Formulář pro vyhodnocení rizik kontaktu

Formulář pro vyhodnocení rizik kontaktu

Základní informace

DATUM VYPLNĚNÍ FORMULÁŘE

17.10.2019

JMÉNO DÍTĚTE

L.K

JMÉNO RODIČE/PŘÍBUZNÉHO A VZTAH K DÍTĚTI

M.K a T.K.

JMÉNA JINÝCH OSOB ZODPOVĚDNÝCH ZA VÝCHOVU

A.B. a R.N.

TYP PÉČE, KDE JE DÍTĚ UMÍSTĚNO

- Ústavní péče / ZDVOP
- Pěstounská péče na přechodnou dobu
- Dlouhodobá pěstounská péče
- Dlouhodobá příbuzenská pěstounská péče
- Péče jiné fyzické osoby
- Poručenství
- Adopce

RODIČOVSKÁ ODPOVĚDNOST

- Plná
- Pozastavená
- Omezená
- Zbavená

AKTUÁLNÍ STAV KONTAKTU *

- Kontakt neprobíhá
- Kontakt probíhá
- Rodič podal žádost o svěřeni dítěte do péče
- Rodič nepodal žádost o svěřeni dítěte do péče

jednou za měsíc v trvání 3-4 hodin, bez účasti pracovníka

CO SE NYNÍ PLÁNUJE*

„Udržení kontaktu s rodičem“ zaškrtneme, když už kontakt probíhá.

Pokud nikdy neprobíhal, nebo před dlouhou dobou proběhl a pak ustal, zaškrtneme „navázání kontaktu s rodičem“.

- Návrat dítěte do péče rodiče
- Udržení kontaktu s rodičem
- Navázání kontaktu s rodičem
- Dítě se nebude vracet do své biologické rodiny, ale pracuje se, nebo je v plánu pracovat na životním příběhu dítěte

*je možné zaškrtnout více variant

Biologický rodič

ANO	NE / NEMÁ SMYSL HODNOTIT	ZATÍM NEVÍM, MUSÍM ZJISTIT	POVINNÉ ZDŮVODNĚNÍ, POKUD ZAŠKRTNU RIZIKO ANO
-----	--------------------------	----------------------------	---

HISTORIE PĚČE

1. Opuštění nebo odebrání v prvních pěti letech	☒	☐	☐	odebrán od rodičů pro nemožnost pečovat
2. Opuštění nebo odebrání v 6 a více letech	☐	☒	☐	
3. Selhání péče po návratu dítěte zpět k rodiči	☐	☒	☐	

VZTAH K DÍTĚTI V POSLEDNÍM ROCE

4. Preferuje vlastní potřeby před potřebami dítěte	☒	☐	☐	neberou ohledy na jeho specifika, popírají jeho problémy
5. Verbálně projevuje o dítě zájem, ale není aktivní v činech (slíbuj, že přijede, napíše, zavolá, vezme si dítě zpět, atd.)	☐	☒	☐	
6. Jeví se být zmatený, rozporuplný, nespolehlivý, dezorientovaný	☐	☒	☐	
7. Jeví se být vypočítavý (dopisy jen z vězení, snaha o kontakt před zletilostí dítěte, apod.) – tj. účelový zájem o dítě	☐	☒	☐	
8. Jeví se být nebezpečný, týrající	☐	☐	☒	
9. Nemá zájem o kontakt s dítětem	☐	☒	☐	
10. Není důvěryhodný - říká něco jiného dítěti, pečující osobě, OSPOD	☒	☐	☐	velmi často si upravují pravdu pro své potřeby

SPOLEHLIVOST A ZAPOJENÍ PŘI ORGANIZACI EXISTUJÍCÍHO KONTAKTU (OSOBNÍ, TELEFONICKÝ, PÍSEMNÝ)

11. Opakovaně nedodržuje domluvené	☐	☒	☐	
12. Nespolupracuje dostatečně se sociálním pracovníkem, který řídí asistovaný kontakt	☐	☒	☐	
13. Kontaktuje dítě nepředvídatelně - bez předchozí domluvy	☐	☒	☐	
14. Při kontaktu jedná nedůvěryhodně, lže nebo manipuluje	☐	☒	☐	

BEZPEČÍ DÍTĚTE PŘI KONTAKTU (OSOBNÍ, TELEFONICKÝ, PÍSEMNÝ)

15. Z odebrání/opuštění dítěte obviňuje okolí a říká to před dítětem	☐	☒	☐	
16. Nechová se k dítěti úměrně jeho věku, resp. vývojové úrovni	☒	☐	☐	neumí přizpůsobit aktivity věku
17. Nezajišťuje při kontaktu adekvátní dohled nad dítětem	☒	☐	☐	často nedomyšlí následky, př. nechávají ho přecházet samotného silnici
18. Nebere ohled na přání dítěte při kontaktu (focení, video, fyzický kontakt, oslovování pečující osoby, téma rozhovoru)	☒	☐	☐	zákaz oslovování pěstounku "mami", nespokojenost s výběrem oblečení
19. Nesouhlasí s rozhodnutím, že dítě je v péči jiné pečující osoby	☒	☐	☐	nesouhlasí, ale opakovaně si neumí udržet vhodné podmínky
20. Mluví o pečující osobě negativně s dítětem nebo před dítětem	☒	☐	☐	oslovování - zakazování dítěti oslovení "mami" pěstounku
21. Řeší konflikty s pečující osobou v přítomnosti dítěte	☐	☒	☐	
22. V komunikaci s dítětem je spíše pasivní, nevěnuje dítěti pozitivní pozornost	☒	☐	☐	opakující se aktivity, nerozvíjí dětské podněty, sami se zabavují na telefonu
23. Dítěti se při kontaktu osobně nevěnuje, bere ho na návštěvu, nechává ho s jinými lidmi a podobně	☒	☐	☐	odbíhají kouřit, hrají si na telefonu
24. Na setkání/v telefonu/v písemném kontaktu je nejistý (neví, jak s dítětem mluvit, co mu psát)	☒	☐	☐	neumí si čas naplánovat, nudí se, často opakující se aktivity
25. Při kontaktu je vůči dítěti či pečující osobě negativní, agresivní, vyčítá, vyhrožuje	☐	☒	☐	
26. Při kontaktu zahrnuje dítě svými problémy	☐	☒	☐	
27. Má tendenci zlehčovat situaci a problémy, které v rodině jsou	☒	☐	☐	neakceptují strachy a limity dítěte

Dítě

Nejsou vyplněny všechny položky!

ANO	NE / NEMÁ SMYSL HODNOTIT	ZATÍM NEVÍM, MUSÍM ZJISTIT	POVINNÉ ZDŮVODNĚNÍ, POKUD ZAŠKRTNU RIZIKO ANO
-----	--------------------------	----------------------------	---

ZMĚNY V PÉČI O DÍTĚ V MINULOSTI

28. Dítěti se v době před odebráním od rodiče střídaly pečující osoby (teta, babička, dospělý sourozenec, sousedka atd.)	☐	☒	☐	
29. Dítěti se v době po odebrání od rodičů ještě min. 1x změnily pečující osoby (personál zařízení, přechodní péstouni)	☒	☐	☐	PPPD

CHOVÁNÍ, PROŽÍVÁNÍ A VZTAH K BIOLOGICKÉMU RODIČI PŘI KONTAKTU (OSOBNÍ, TELEFONICKÝ, PÍSEMNÝ)

30. Vyhýbá se nebo se snaží vyhnout fyzickému kontaktu s rodičem, schovává se (ve smyslu aktivního vyhýbání se)	☐	☒	☐	
31. Je nejisté, v rozpacích, vyhýbá se očnímu kontaktu (ve smyslu pasivního vyhýbání se)	☐	☒	☐	
32. Nevítá se uvolněně s rodičem	☒	☐	☐	je potřeba péstounkou vybědnout
33. Při kontaktu je apatické, působí, že je mu všechno jedno	☐	☒	☐	
34. Při kontaktu je roztěkané, stále mění činnost, téma hovoru	☐	☒	☐	
35. Při kontaktu je zmatené, rozrušené, úzkostné, plačtivé či vykazuje další známky stresu (jako je např. věková regrese)	☐	☒	☐	
36. Při kontaktu je dezorientované, situaci evidentně nerozumí	☐	☒	☐	
37. Při kontaktu vyjadřuje vůči rodiči negativní emoce verbálně či neverbálně (vztek, strach, odpor aj.)	☐	☒	☐	

KONTAKT DOSUD (OSOBNÍ, TELEFONICKÝ, PÍSEMNÝ)

38. Kontakt dosud žádný	☐	☒	☐	
39. Kontakt nepředvídatelný, matoucí, nesrozumitelný pro dítě	☒	☐	☐	rodiče se tři měsíce neozvali - velká prodleva, pro dítě matoucí
40. Kontakt v minulosti probíhal, ale ustal pro překážky na straně rodiče (např. pro nezáměr, výkon trestu odnětí svobody aj.)	☒	☐	☐	3 měsíce - rodiče se rozešli, byli bez bydlení
41. Kontakt v posledním roce častější než 1x za 3 měsíce u dětí mladších 12 let žijících v dlouhodobé PP či adopci	☒	☐	☐	jednou za měsíc, každý třetí měsíc kontakt i se sourozenci
42. Dítě je cca 3 měsíce umístěno v náhradní rodině (po odebrání od rodičů nebo po odchodu z DD, kde kontakt s rodičem probíhal) a s rodiči dosud neproběhl žádný kontakt	☐	☒	☐	
43. Dítě je těsně po umístění do náhradní rodiny, s rodiči nebylo v kontaktu více než posledního cca 1/2 roku a rodič nyní požaduje kontakt	☐	☒	☐	

CHOVÁNÍ A PROŽÍVÁNÍ DÍTĚTE PO KONTAKTU (OSOBNÍ, TELEFONICKÝ, PÍSEMNÝ)

44. Smutek, sklíčenost, rozmrzelost, depresivní nálada, plačtivost, apatie, nezáměr o okolí a oblíbené činnosti (po kontaktu)	☒	☐	☐	noční děsy, občasná plačtivost, "depresivní" nálada
45. Vztek, vzdorovitost či jiné verbální či neverbální projevy agrese vůči rodičům/pečujícím osobě (po kontaktu)	☒	☐	☐	vzdorovitost, apatie či agrese
46. Známky stresu, emočního zmatku, uvolnění či narušení vztahu k pečující osobě - odezní do 14 dní po kontaktu	☒	☐	☐	pěstounka ho cca týden dává do kupy
47. Známky stresu, emočního zmatku, uvolnění či narušení vztahu k pečující osobě - přetrvává déle než 14 dní po kontaktu	☐	☒	☐	
48. Nerealné představy, úniky do snů a fantazií o biologických rodičích (po kontaktu)	☐	☒	☐	
49. Nesdílí s pečující osobou zážitky a pocity z kontaktu s rodiči	☐	☒	☐	
50. Zhoršené chování či výkon ve škole (po kontaktu)	☐	☒	☐	
51. Enuréza, enkopréza, noční děsy (po kontaktu)	☒	☐	☐	noční děsy stabilně

ZÁJEM O KONTAKT (OSOBNÍ, TELEFONICKÝ, PÍSEMNÝ)

Nejsou vyplněny všechny položky!

Dítě

Nejsou vyplněny všechny položky!

ANO	NE / NEMÁ SMYSL HODNOTIT	ZATÍM NEVÍM, MUSÍM ZJISTIT	POVINNÉ ZDŮVODNĚNÍ, POKUD ZAŠKRTNU RIZIKO ANO
-----	--------------------------------	-------------------------------	--

I V PŘÍPADĚ, ŽE NIKDY NEPROBĚHL

Nejsou vyplněny všechny položky!

52. Kontakt nechce, odmítá	☐	☒	☐	
53. Obává se kontaktu, je rozrušené, nejisté	☒	☐	☐	je potřeba ho připravovat, neustále ujišťovat
54. Chce být s biologickým rodičem neustále, chce s ním bydlet, myslí na něj velmi často (dítě v dlouhodobé PP nebo v adopci)	☐	☐	☐	
55. Nemá žádné nebo nemá dostatečné informace o rodičích	☐	☒	☐	
56. Nemá pravdivé informace o rodičích	☐	☒	☐	
57. Pamatuje si rodiče a vzpomínky na něj jsou negativně emočně zbarvené nebo nechce vzpomínat	☐	☐	☒	
58. Ví, jak to v jeho minulosti s rodiči bylo a přesto nechápe, proč s nimi nevyvrůstá	☐	☒	☐	
59. Nechápe, proč nevyvrůstá s rodiči a zároveň má o své minulosti mylné informace	☐	☒	☐	
60. Neumí vyjádřit, jestli chce/nechce vidět rodiče (u dětí od 5 let hodnotíme vždy!)	☐	☒	☐	

Pečující osoba

ANO	NE / NEMÁ SMYSL HODNOTIT	ZATÍM NEVÍM, MUSÍM ZJISTIT	POVINNÉ ZDŮVODNĚNÍ, POKUD ZAŠKRTNU RIZIKO ANO
-----	--------------------------------	-------------------------------	--

PODPORA IDENTITY DÍTĚTE

61. Mluví o rodičích negativně	☐	☒	☐	
62. Řeší konflikty s rodičem v přítomnosti dítěte	☐	☒	☐	
63. Nedodrží domluvené	☐	☒	☐	
64. Nepracuje správně s životním příběhem dítěte, nedává mu přiměřené informace	☐	☒	☐	
65. Nepřijímá dítě bezvýhradně, i s jeho životní historií	☐	☒	☐	

ZVLÁDNUTÍ PROJEVŮ DÍTĚTE SPOJENÝCH S KONTAKTEM

66. Nerozumí negativním emocím dítěte spojeným s kontaktem (např. smutku, vzteku aj.) a tomu, že se mohou projevovat jako problematické chování (např. uzavření se, neposlušnost, negativismus, zvýšená agresivita, věková regrese u menších dětí aj.)	☐	☒	☐	
67. Nepodporuje dítě ve zvládnutí negativních emocí a stresu	☐	☒	☐	
68. Nepřipravuje dítě na kontakt	☐	☒	☐	
69. Nedává najevo, že s ním dítě může sdílet zážitky z kontaktu	☐	☒	☐	

Co ještě musím zjistit

Rizika na straně biologického rodiče:

Jeví se být nebezpečný, týrající (8)

Rizika na straně dítěte:

Pamatuje si rodiče a vzpomínky na něj jsou negativně emočně zabarvené nebo nechce vzpomínat (57)

Rizika na straně pečující osoby:

Vyhodnocení rizik pro kontakt

A**!!! Nejsou vyplněny všechny položky formulářů!****Zbývá položek ke zjištění: 2****DATUM VYPLNĚNÍ FORMULÁŘE**

17.10.2019

JMÉNO DÍTĚTE

L.K

JMÉNO RODIČE/PŘÍBUZNÉHO A VZTAH K DÍTĚTI

M.K a T.K.

JMÉNA JINÝCH OSOB ZODPOVĚDNÝCH ZA VÝCHOVU

A.B. a R.N.

TYP PÉČE, KDE JE DÍTĚ UMÍSTĚNO

Dlouhodobá pěstounská péče

RODIČOVSKÁ ODPOVĚDNOST

Plná

AKTUÁLNÍ STAV KONTAKTU

Kontakt probíhá - jednou za měsíc v trvání 3-4 hodin, bez účasti pracovníka

CO SE NYNÍ PLÁNUJE

Udržení kontaktu s rodičem

RIZIKA PRO KONTAKT NA JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH

Rizika na straně biologického rodiče:

!!! Mluví o pečující osobě negativně s dítětem nebo před dítětem (20)	oslovování - zakazování dítěti oslovení "mami" pěstounku
!!! Preferuje vlastní potřeby před potřebami dítěte (4)	neberou ohledy na jeho specifika, popírají jeho problémy
!!! Nezajišťuje při kontaktu adekvátní dohled nad dítětem (17)	často nedomyšlí následky, př. nechávají ho přecházet samotného silnici
!! Není důvěryhodný - říká něco jiného dítěti, pečující osobě, OSPOD (10)	velmi často si upravují pravdu pro své potřeby
!! Dítěti se při kontaktu osobně nevěnuje, bere ho na návštěvy, nechává ho s jinými lidmi a podobně (23)	odbíhají kouřit, hrají si na telefonu
!! Nebere ohled na přání dítěte při kontaktu (focení, video, fyzický kontakt, oslovování pečující osoby, téma rozhovoru) (18)	zákaz oslovování pěstounku "mami", nespokojenost s výběrem oblečení

Vyhodnocení rizik pro kontakt

A

!!! Nejsou vyplněny všechny položky formulářů!

Zbývá položek ke zjištění: 2

!!	Nesouhlasí s rozhodnutím, že dítě je v péči jiné pečující osoby (19)	nesouhlasí, ale opakovaně si neumí udržet vhodné podmínky
!!	V komunikaci s dítětem je spíše pasivní, nevěnuje dítěti pozitivní pozornost (22)	opakující se aktivity, nerozvíjí dětské podněty, sami se zabavují na telefonu
!!	Má tendenci zlehčovat situaci a problémy, které v rodině jsou (27)	neakceptují strachy a limity dítěte
!	Opuštění nebo odebrání v prvních pěti letech (1)	odebrán od rodičů pro nemožnost pečovat
!	Nechová se k dítěti úměrně jeho věku, resp. vývojové úrovni (16)	neumí přizpůsobit aktivity věku
!	Na setkání/v telefonu/v písemném kontaktu je nejistý (neví, jak s dítětem mluvit, co mu psát) (24)	neumí si čas naplánovat, nudí se, často opakující se aktivity

Rizika na straně dítěte:

!!!	Dítěti se v době po odebrání od rodičů ještě min. 1x změnily pečující osoby (personál zařízení, přechodní pěstouni) (29)	PPPD
!!!	Kontakt nepředvídatelný, matoucí, nesrozumitelný pro dítě (39)	rodiče se tři měsíce neozvali - velká prodleva, pro dítě matoucí
!!!	Smutek, sklíčenost, rozmrzelost, depresivní nálada, plačtivost, apatie, nezájem o okolí a oblíbené činnosti (po kontaktu) (44)	noční děsy, občasná plačtivost, "depresivní" nálada
!!!	Enuréza, enkopréza, noční děsy (po kontaktu) (51)	noční děsy stabilně
!!	Vztek, vzdorovitost či jiné verbální či neverbální projevy agrese vůči rodičům/pečující osobě (po kontaktu) (45)	vzdorovitost, apatie či agrese
!!	Kontakt v minulosti probíhal, ale ustal pro překážky na straně rodiče (např. pro nezájem, výkon trestu odnětí svobody aj.) (40)	3 měsíce - rodiče se rozešli, byli bez bydlení
!!	Kontakt v posledním roce častější než 1x za 3 měsíce u dětí mladších 12 let žijících v dlouhodobé PP či adopci (41)	jednou za měsíc, každý třetí měsíc kontakt i se sourozenci
!	Nevítá se uvolněně s rodičem (32)	je potřeba pěstounkou vybědnout
!	Známky stresu, emočního zmatku, uvolnění či narušení vztahu k pečující osobě - odezní do 14 dní po kontaktu (46)	pěstounka ho cca týden dává do kupy

Vyhodnocení rizik pro kontakt

A

!!! Nejsou vyplněny všechny položky formulářů!

Zbývá položek ke zjištění: 2

! Obává se kontaktu, je rozrušené, nejisté (53)	je potřeba ho připravit, neustále ujišťovat
---	---

Rizika na straně pečující osoby:

Vyhodnocení rizik pro kontakt

B

Zde vyplňte kroky pro zmírnění/odstranění rizik a návrh kontaktu.

KROKY PRO ZMÍRNĚNÍ NEBO ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH RIZIK

NÁVRH FREKVENCE A FORMY KONTAKTU

DOHODA O SLUŽBĚ ASISTOVANÝ KONTAKT

I. Smluvní strany

Poskytovatel:

Zastoupený:
(dále jen „Poskytovatel“)

Uživatelé:

Uživatel 1.:

Jméno a příjmení:
Datum narození:
Bydliště:
(dále jen „Uživatel 1.“)

Uživatel 2.:

Jméno a příjmení:
Datum narození:
Bydliště:
(dále jen „Uživatel 2.“)

Poskytovatel a Uživatel/Uživatelé uzavřeli dne ..... Dohodu o službě Asistovaný kontakt. Tato Dohoda se uzavírá dle zákona 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

II. Rozsah poskytování služby Asistovaný kontakt

- Celkové řešení otázky kontaktů dítěte vyrůstajícího v náhradní rodinné péči s osobou, která má zájem o kontakt s ním.
- Zjišťování informací potřebných pro službu Asistovaný kontakt v součinnosti s příslušným OSPOD.
- Příprava na setkávání dítěte vyrůstajícího v náhradní rodinné péči s osobou, která má zájem o kontakt s ním, nebo o kontakt projevilo zájem dítě.
- Pomoc při nastavení podmínek kontaktů.
- Ambulantní nebo terénní forma podpory před, v průběhu a po realizaci osobních setkání dítěte s osobou, která má zájem o kontakt.
- Zajištění asistovaného setkání dítěte vyrůstajícího v náhradní rodinné péči s osobou, která má zájem o kontakt, nebo o kontakt projevilo zájem dítě.
- Zajištění asistovaných předávání.

III. Identifikace klíčového pracovníka

Klíčovým pracovníkem je .....

Jedná se o pracovníka určeného vedením, který provádí především tyto činnosti:

- Koordinuje a vede veškerou komunikaci mezi uživateli služby navzájem a OSPOD,

- případně s dalšími institucemi
- Spolupracuje s OSPOD a případně s dalšími subjekty, je-li to třeba
- Objasňuje a vysvětluje pravidla služby jednotlivým smluvním stranám
- Iniciuje a domlouvá s uživateli ve spolupráci s příslušným OSPOD individuální podmínky služby a případné změny v poskytování služby
- Je přítomen na setkáních dítěte s osobou, která má zájem o kontakt
- Poskytuje podporu uživatelům a provádí ošetření jednotlivých uživatelů po proběhnutém setkání
- Spolupracuje s psychologem
- Průběžně vyhodnocuje proběhnutá setkání

IV. Práva a povinnosti uživatele a poskytovatele, pravidla služby

1. Uživatel i poskytovatel jsou povinni dodržovat závazky vyplývající z této Dohody.
2. Uživatel je povinen spolupracovat s poskytovatelem při naplňování dohodnuté osobní zakázky a cíle služby Asistovaný kontakt a je povinen řídit se pravidly a dohodnutými individuálními podmínkami služby.
3. Poskytovatel je oprávněn zpracovávat osobní a citlivé údaje o uživateli a další informace potřebných pro službu Asistovaný kontakt a průběžně zajišťovat jejich výměnu s orgány sociálně právní ochrany dětí, popřípadě dalšími právníckými a fyzickými osobami zajišťujícími sociálně-právní ochranu dětí. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména jejich shromažďování, ukládání na nosiče, používání, uchovávání, třídění a předávání.
4. Poskytovatel průběžně informuje všechny smluvní strany, které budou zapojeny do služby Asistovaný kontakt, o tom, jak poskytování služby probíhá a o dalších důležitých skutečnostech souvisejících se službou.
5. Uživatel chodí na dohodnutá jednání a kontakt včas. Jestliže se dozví, že nemůže přijít na dohodnutou schůzku či setkání, alespoň den dopředu se omluví a uvede k tomu důvod (telefonicky, osobně, emailem).
6. Poskytovatel je oprávněn neposkytnout službu, pokud se uživatel chová agresivně, je pod vlivem návykové látky, jeho stav není vhodný k uskutečnění setkání, nebo trvá na zakázce, která je v rozporu s etickým kodexem poskytovatele.
7. Poskytovatel je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozví v souvislosti s poskytováním této služby, vůči třetím osobám s výjimkou uvedenou v bodě 3.
8. V případě, že uživatel přinese pro dítě dárek, nejdříve to oznámí klíčovému pracovníkovi. Ten zváží vhodnost dárku pro dítě, případně si promluví s pěstounem či příbuzným dítěte.
9. O průběhu spolupráce mezi uživateli služby Asistovaný kontakt a poskytovatelem je vedena dokumentace. Ta obsahuje: zápisy o jednotlivých konzultacích a proběhnutých kontaktech s doporučením pro uživatele služby, Dohodu o službě Asistovaný kontakt, Dodatky Dohody; součástí dokumentace mohou být po souhlasu uživatelů i další dokumenty, jestliže jsou potřebné pro kvalitní poskytování služby (např. Prohlášení o zachování mlčenlivosti, Převzetí odpovědnosti za dítě, atd.)
10. Pokud na samotném setkání není pěstoun přítomen, poskytovatel za dítě přebírá odpovědnost od osobního přijetí do osobního vydání dítěte pěstounovi. Na setkání dítěte s osobou, která má zájem o kontakt, doprovází dítě pěstoun, po jeho skončení si pro dítě opět přijde, pokud není v Dohodě stanoveno jinak.

V. Doba platnosti Dohody

Dohoda se uzavírá na dobu určitou ..... ode dne nabytí její platnosti.

VI. Výpovědní důvody a výpovědní lhůty

- Uživatel může kdykoliv smlouvu o poskytování sociální služby písemně nebo ústně vypovědět. Je však nutné uvést důvody klíčovému pracovníkovi s ohledem na potřeby dítěte.
- Poskytovatel může Dohodu vypovědět, pokud uživatel tuto Dohodu opakovaně závažným způsobem porušuje (zejména pokud se opakovaně bez omluvy nedostaví na schůzku v dohodnutém termínu, uživatel je agresivní (slovní i fyzická agrese), pokud se chová nevhodně a nereaguje na napomenutí, nebo služba nemůže být poskytována jako celek z jiných závažných důvodů (zánik poskytovatele, výpověď poskytovatele z pronájmu apod.) Po každém porušení Dohody či pravidel služby je uživatel důrazně upozorněn na její možné vypovězení.
- Dohoda končí okamžikem doručení písemné výpovědi, případně ústním oznámením výpovědi s odůvodněním ostatním smluvním stranám.
- Ukončení písemnou dohodou – Poskytovatel i uživatel/uživatelé mohou Dohodu ukončit vzájemnou dohodou.

VII. Osobní zakázka

.....
.....
.....
.....

VIII. Dohodnuté individuální podmínky pro realizaci služby

Forma Asistovaného kontaktu:.....

Místo:.....

Čas, frekvence:.....

Vzájemné informování o realizaci služby:.....

Schůzky uživatelů služby s klíčovým pracovníkem:.....

Další individuální podmínky:.....

IX. Závěrečná ustanovení

1. Podpisem Dohody uživatel stvrzuje své prohlášení, že jeho zdravotní stav není překážkou v poskytování služby Asistovaný kontakt.
2. Tato Dohoda se vyhotovuje ve dvou nebo více stejnopisech, podle toho, kolik je uživatelů služby, z nichž každý má platnost originálu a po jejím podpisu obdrží každá ze smluvních stran po jednom vyhotovení.

3. Jednotlivé části této Dohody mohou být změněny nebo doplněny číslovaným písemným Dodatkem Dohody.
4. Tato Dohoda nabývá platnosti a účinnosti pozdějším dnem podpisu některé ze stran Dohody.
5. Smluvní strany prohlašují, že byly s Dohodou řádně seznámeny, jeho obsahu rozumí a souhlasí s ním. Na důkaz toho vědomě, vážně a svobodně připojují svůj podpis.

V ..... dne ..... V ..... dne .....

.....
Uživatel 1

.....
Uživatel 2

V ..... dne .....

.....
Poskytovatel

SOUHLAS SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH a CITLIVÝCH ÚDAJŮ

Tímto dávám neziskové organizaci....., v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, souhlas se zpracováním osobních a citlivých osobních údajů týkajících se mé osoby a osob, jejichž jsem zákonným zástupcem, které jsou potřebné pro přípravu na poskytování služby Asistovaný kontakt.

Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména jejich shromažďování, ukládání na nosiče, používání, uchovávání, třídění a předávání. Rovněž souhlasím s výměnou osobních údajů a citlivých osobních údajů mezi Sdružením pěstounských rodin a orgány sociálně právní ochrany dětí, popřípadě dalšími právníckými a fyzickými osobami zajišťujícími sociálně-právní ochranu dětí.

Povinnost mlčenlivosti dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí:

Všichni zaměstnanci organizace..... a jiné fyzické osoby, které spolupracují s touto organizací, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany dětí nebo v přímé souvislosti s tím seznámili.

PROHLÁŠENÍ O ZACHOVÁNÍ MLČENLIVOSTI

Já, ..., narozen v ..... dne
.....

čestně prohlašuji,

že zachovám mlčení o skutečnostech, se kterými jsem se seznámil a seznámím při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím. Rovněž prohlašuji, že zachovám mlčení o důvěrných údajích týkajících se subjektů služby Asistovaný kontakt poskytované neziskovou organizací....., o kterých se dozvím v rámci spolupráce s touto organizací.

Za důvěrné údaje jsou považovány osobní a citlivé údaje podle zákona 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

V ..... dne .....

Podpis: .....